

V neděli 6. února konalo se v Revoluční scéně matiné jako první recitační podnik uměleckého spolku Devětsil; úvodní slovo, velmi výbojné, ale poněkud nejasné a zpřeházené, pronesl Karel Teige a pak recitovány byly přednášeči více nebo méně diletujícími verše a prózy A. Černíka, I. Suka, Vl. Vančury, Jar. Seiferta, A. Hoffmeistra a Karla Vaňka, z nichž největší úspěch měl Seifert a částečně i Hoffmeister. Zároveň možno bylo v předchozích dnech spatřit v knihkupectví U zlatého klasu ve Spálené ulici malby a kresby členů téhož spolku, A. Hoffmeistra, K. Vaňka a K. Teiga, jež zejména u Hoffmeistra a Vaňka vyznačují se vřelou proctěností, mladou roztoužeností a veselostí, opírajíce se prozatím poněkud o dílo Jana Zrzavého, ale prosté jeho spádů někdy trochu morbidních.

To jsou projevy svépomoci, jistě oprávněné a rozumné, mládež se bije za sebe a má pravdu. Hlavní věc je teď přirozeně: *co chce a co již dovede.*

Nebude nás nikterak překvapovat, že tato mládež je již ochotna popírat všecko, co předcházelo; to jest jen dobré znamení a byla by to jistě špatná mládež, kdyby se kořila mistrům jako mladí epigoni ze Zvonu a podobných zbytečných časopisů. Spíše bychom mohli neporozumět, proč seskupení Devětsilu není jednak přísnější, jednak úplnější, proč, chybí-li Jirko, nechybí také Černík a Suk, a proč tam, kde

je Hoffmeister, není Kalista a Wolker, nebo kde je Teige, není Havlíček, Rykr, Süs a Wachsmann, nemluvíc o Františku Němcovi, který pro svou notorickou nezvedenost nehodí se bohužel do vážné družiny. Ale zeptejte se jich, proč se Petr s Pavlem nebo Adolf se Zdeňkem nemají rádi — to je jejich věc, věc, která byla a bude mezi lidmi, i mladými, a s kterou musíme se smířit.

Můžeme tedy pro svou potřebu znásilnit poněkud tyto mladé muže a pod heslem Devětsil sestavit si obraz dnešní literární a umělecké mládeže, od které máme již plné právo něco očekávat a která svou dosavadní činností ukázala, že plní určitý program. Tu seřadíme k sobě těchto dvanáct jmen:

J. Havlíček (sochař), A. Hoffmeister, Zd. Kalista, A. M. Píša, Zd. Rykr, Jar. Seifert, L. Süs, K. Teige (jako kritik především), Vl. Vančura, Karel Vaněk, A. Wachsmann, Jiří Wolker.

Nehledíc k výtvarníkům, jsou tato jména většinou nejlépe známa čtenářům Kmene a tvoří mladé jádro jeho slovesné uměleckého obsahu. Bylo by tedy zbytečno mluvit o jednotlivcích: běží o to, co je jim společné, o to nové, co jako skupina přinášejí.

Netřeba k tomu, myslíme, mnoho slov, máme-li to charakterizovat. Tito mladí i s Františkem Němcem, nezbedou, pokračují v literární a umělecké revoluci, kterou jsme počali v posledních letech předválečných, a pokračují v ní tak, že ji *prohlubují* ve směru spiritualistním. To ovšem není chyba, nýbrž naopak zisk, a tento zisk potrvá a poroste, pokud budou pokračovat a prohlubovat v duchu doby, pokud tato pokračující revoluce umělecká bude se stále vědoměji přimykát k poválečné revoluci sociální a mravní a mít stále jasněji na mysli *člověka*, člověka nového.

A tato mládež chápe také správně, že dnes může jí běžet jen o člověka jako zjev kolektivní, a nikoli individualistní, nemá-li konat práci pro měšťáckou reakci. Nebude, doufáme, rozumět kolektivnímu umění tak intelektuálně a studeně jako Karel Čapek v RUR, ale neoctne se bohdá ani na cestě za „duší“, kterou jí doporučuje M. Rutte.

Je zajímavé pozorovat, kterak buržoazní spisovatelé, kteří stáli v počátcích dnešní umělecké revoluce, odstupují nebo pěstují hravou virtuozitu, individuum a zájmy jednotlivcovy nabývají vrchu nad zájmy uměleckými a lidskými, ukazuje se, že není pochopení pro člověka jako zjev kolektivní tam, kde není srdce, kde buržoazní mentalita srdce potlačila.

Mluví-li se dnes opět o duši, bylo by snad na straně dobře orientovaných lépe mluvit o srdci, pro něž buržoazní režim nikdy neměl porozumění, protože zájmy soukromovlastnické měly v něm vždy vrch nad zájmy citovými, kdežto slovo a pojem duše zkompromitovalo jak měšťácké umění, tak měšťácká věda: duše byla vždy útočištěm buržoazního individua, když už nevědělo kudy kam.

Máme přirozeně nejbližší poměr k literární a umělecké mládeži shora vyjmenované, která jediná ze všeho, co se tu a tam hlásí nového ke slovu, stojí dnes u nás za pozornost, poněvadž má víru, schopnost a je nositelkou vývoje. Také v jejím umění řinčí lomoz moderního života a zpívá krása smyslné přírody, neztratilo se to, co jsme pro moderní umění dobyli, ale chce to být převedeno na spodní tón, aby jasně mohlo zvučet mladé, věřící srdce soudružského člověka. To je krásná snaha, kterou budeme rádi podporovat a bránit proti studené ruce obratných intelektuálů a proti náporu sobecké duše měšťácké.

(Kmen IV, str. 550–551, 10. 2. 1921)

V neděli dne 6. února 1921 uspořádala nová umělecká skupina zvaná Devětsil literární matiné v pražské Revoluční scéně, jímž nastoupila svou cestu mezi kulturními směry doby. Úvodní slovo K. Teiga snažilo se, pohříchu asi ne ve všem dosti jasně, tlumočit radikální náhledy mladých umělců krajní levice, sdružených v Devětsil, jenž je avantgardou mladé umělecké generace, náhledy o přítomném uměleckém, duchovním a myšlenkovém stavu a o jeho řešení a vyznačení směru v zítřek. Literární práce, recitované sice diletantsky, ale velmi srdečně a upřímně, čemuž dlužno dát přednost před tenorem oficiálních hereckých a recitátorských veličin, básně a prózy A. Černíka, A. Hoffmeistera, Ivana Suka, J. Seiferta, K. Vaňka a Vl. Vančury, znamenají, alespoň ve většině, ne-li vcelku, vědomý odklon od ideálů civilistické a dynamické poezie včerejší, zrovna tak jako výtvarná práce členů Devětsilu, z níž byl malý fragment alespoň vystaven současně v knihkupectví U zlatého klasu, znamená opozici proti dnes již odumírajícímu kubismu. Veškeré úsilí členů Devětsilu nesvazuje se již se starým, lidskou duší a lidským srdcem odsouzeným světem: noví básníci neopěvají již jeho amerikanismus a měšťácké vymoženosti civilizace, neslyšíte dnes u nich zpěvy drátů a lomoz elektrického a fabrikantského století: s těmi pracují na předobrazě nového, svobodného života, připravující ze všech sil jeho příští.